

ONDERZOEK NAAR DE PRODUCTIEKOSTEN VAN CONSUMPTIE-EIEREN EN BROEDEIEREN
VOORCALCULATIE 1954/55

Rapport No 217

4
2073

Afdeling Bedrijfseconomisch Onderzoek in de Landbouw

203gb33

Het rapport werd getoetst aan het oordeel van een Commissie van Advies, welke als volgt was samengesteld.

Ir J.G. Tukker (voorzitter),	Hoofd van de Rijksvoorlichtingsdienst voor de Pluimveeteelt	De Bilt
Ir K. Bos,	Pluimveedeskundige bij "De Schothorst"	Hoogland
C. Hey,	Pluimveehouder	Ede
A. Loman,	Pluimveehouder	Almen (Gld)
M.J. Sillekens,	Pluimveehouder	Heythuiszen (L)
P.J. Wijk,	Rijkspluimveeteeltconsulent	Apeldoorn

De heer Sillekens was verhinderd de vergadering van de Commissie bij te wonen.

De Commissie kon zich met de inhoud van het rapport verenigen.

De verantwoordelijkheid voor de in het rapport vermelde berekeningen berust bij het Landbouw-Economisch Instituut.

INHOUD

	blz.
Toetsingscommissie	2
Inhoud	3
Woord vooraf	4
HOOFDSTUK I. DE RESULTATEN	5
§ 1. Opzet van de berekeningen	5
§ 2. Samenvatting der resultaten.	6
HOOFDSTUK II. BEREKENING VAN KOSTEN EN OPBRENGSTEN VAN CONSUMPTIE-EIEREN	10
§ 1. Verloop pluimveestapel en kuikenbezetting.	10
§ 2. De kostenbestanddelen.	13
§ 3. De eiproductie per hen	19
HOOFDSTUK III. BEREKENING VAN DE EXTRAKOSTEN VOOR DE PRODUCTIE VAN BROEDEIEREN!	22
§ 1. Verschillen ten opzichte van gewone pluimveebedrijven	22
§ 2. De extrakosten.	23
§ 3. Opbrengstderving.	27

BIJLAGEN

I. Kosten en opbrengsten van pluimveebedrijven. Boekjaren 1950/51 t/m 1952/53.	31
II. Berekening van de verbruikersprijs van de verschillende pluimveevoeders (prijspeil Januari 1955).	33

WOORD VOORAF

De berekening van de productiekosten van consumptie-eieren en broedeieren geschiedde in de voorgaande rapporten No's 133, 156, 168 en 200 uitsluitend voor het ras "Witte Leghorn".

In de laatste jaren zijn de omstandigheden echter geleidelijk gewijzigd, doordat de rassen steeds meer worden vervangen door kruisingen. Dit is aanleiding geweest de berekeningen te herzien en meer aan de praktijk te doen aansluiten.

Hiernaast was het nodig tot herberekening van de productiekosten van broedeieren over te gaan, in verband met de opheffing van de beperkende bepalingen ten aanzien van de verlichtingsduur op de vermeerderingsbedrijven.

Voor de berekening van het voederverbruik is gebruik gemaakt van de door de Rijksvoorlichtingsdienst voor de Pluimveeteelt in samenwerking met het Bedrijfschap voor Pluimvee en Eieren op een groot aantal praktijkbedrijven verzamelde gegevens. Naast de resultaten uit de bedrijfsboekhoudingen van het L.E.I. zijn voor de berekening van de eiproductie eveneens gegevens geraadpleegd, welke met behulp van de Rijksvoorlichtingsdienst voor de Pluimveeteelt en het Bedrijfschap voor Pluimvee en Eieren zijn verkregen. Gaarne betuig ik mijn dank voor de medewerking van beide instellingen, welke het hebben mogelijk gemaakt op korte termijn de berekeningen uit te voeren.

Het rapport is samengesteld door J. Hoornweg en G.J.H. Walvoort, werkzaam op de afdeling Bedrijfseconomisch Onderzoek in de Landbouw.

's-Gravenhage, Maart 1955

De Directeur,
M. Haring
(Dr J. Horrington)

HOOFDSTUK I

DE RESULTATEN

§ 1. Opzet van de berekeningen

Evenals in de voorgaande rapporten is een berekening opgesteld van de vermoedelijke productiekosten van consumptie-eieren en van broedeieren. In tegenstelling tot voorgaande berekeningen, welke uitsluitend betrekking hebben op het ras "Witte Leghorn", zijn de berekeningen in dit rapport afgestemd op de rassen en kruisingen van de Nederlandse pluimveestapel. Voor de vermeerderingsbedrijven is hierbij uiteraard van zuivere rassen uitgegaan. Het uitgangspunt voor beide berekeningen is een pluimveestapel van gemiddeld 100 hennen per jaar.

De berekening van verschillende kostenbestanddelen en opbrengsten is uitgevoerd met behulp van de uitkomsten over de jaren 1950/51, 1951/52 en 1952/53 van een aantal pluimveebedrijven in Nederland. In bijlage I zijn de gemiddelde uitkomsten van deze bedrijven vermeld. Een overzicht van het aantal bedrijven, dat in het onderzoek is betrokken, wordt in onderstaande tabel gegeven.

AANTAL BEDRIJVEN MET BEDRIJFSBOEKHOUDING

Gebied	Gewone bedrijven			Vermeerderingsbedrijven		
	1950/51	1951/52	1952/53	1950/51	1951/52	1952/53
Groningen en Friesland	22	23	23	10	7	6
Drente en Overijssel	43	37	30	21	22	17
Gelderland en Utrecht	45	34	31	9	4	6
N.- en Zuidholland en Zeeland	10	14	14	4	4	5
Noordbrabant en Limburg	9	8	12	20	18	17
Totaal	129	116	110	64	55	51

De berekening van de arbeidskosten geschiedt door middel van een raming, daar het tot heden niet mogelijk is geweest de arbeid op de praktijkbedrijven op bevredigende wijze te meten.

Een moeilijkheid is tevens de berekening van het voederverbruik, welke wordt beïnvloed door de verschuiving in de opbouw van de pluimveestapel. Hiertoe zijn gegevens verkregen van de Rijksvoorlichtingsdienst voor de Pluimveeteelt en het Bedrijfschap voor Pluimvee en Eieren. Met behulp van deze gegevens, welke betrekking hebben op een aantal praktijkbedrijven, is het mogelijk gebleken het voederverbruik voor de gemiddelde pluimveebezetting naar rassen en kruisingen op bevredigende wijze te normaliseren.

Betreffende de bepaling van de gemiddelde opbrengstderiving van eieren op de vermeerderingsbedrijven ten opzichte van de productie op de gewone bedrijven, is gebruik gemaakt van detailgegevens over opbrengsten van afzonderlijke rassen en van kruisingen. Deze gegevens afkomstig van praktijkbedrijven zijn eveneens verkregen van de Rijksvoorlichtingsdienst voor de Pluimveeteelt en het Bedrijfschap voor Pluimvee en Eieren.

§ 2. S a m e n v a t t i n g d e r r e s u l t a t e n

De berekening van de vermoedelijke productiekosten van de consumptie-eieren en van de broedeieren voor de periode 1954/55 is gebaseerd op het gegeven prijspeil in het voorjaar van 1955.

In staat A is een overzicht vermeld van de productiekosten per 100 hennen en de kostprijs van consumptie-eieren. Ter oriëntering is in deze staat tevens de winst en het arbeidsinkomen per 100 hennen becijferd bij een gemiddelde jaarprijs van 13 ct en 14 ct per ei.

Staat B geeft de specificatie van de extrakosten van de broedeiproduktie, waarbij onderscheid is gemaakt tussen een onbeperkte verlichtingsduur en een beperkte verlichtingsduur.

Bij dit laatste is gebruik gemaakt van de gegevens uit de bedrijfsboekhoudingen, zodat de beperkte verlichtingsduur overeenstemt met de verlichtingsduur op de praktijkbedrijven, zoals die onder de hiervoor geldende bepalingen in de laatste jaren is geweest. De bepaling van de extrakosten geschiedde in aansluiting aan de bedrijfsvoering, welke ook voor de berekening van de productiekosten van de consumptie-eieren als uitgangspunt is genomen. De berekende extrakosten zijn uitgedrukt per een verschillend aantal afgeleverde broedeieren, daar een normalisatie van het aantal afgeleverde broedeieren niet mogelijk is.

De in staat B berekende extrakosten per broedei geven het bedrag aan, dat de totale extrakosten van de vermeerderingsbedrijven per broedei uitmaken. Voor een volledige compensatie van deze extra kosten dient de opbrengstprijis der broedeieren met de in staat B vermelde bedragen per broedei boven de in dezelfde periode geldende prijs der consumptie-eieren te liggen.

In de hoofdstukken II en III is een uitvoerige toelichting gegeven op de bepaling van de verschillende kosten en opbrengsten.

Staat A

OVERZICHT VAN DE KOSTEN PER 100 HENNEN EN DE KOSTPRIJS PER EI
VOORCALCULATIE 1954/55

	Gld
1. Arbeidskosten	519,-
2. Beloning voor bedrijfsleiding	117,-
3. Voederkosten	1.992,-
4. Aankoop kuikens	110,-
5. Kosten hokken e.a.	92,-
6. Rente pluimvee	30,-
7. Veeartskosten	5,-
8. Strooisel	24,-
9. Electriciteit, brandstof e.a.	22,-
10. Kosten klein gereedschap	8,-
11. Pacht	16,-
12. Overige kosten	7,-
	<hr/>
Bruto-kosten per 100 hennen	2.942,-
Aftrekposten:	
13. Omzet en aanwas	249,-
14. Waarde mest	15,-
	<hr/>
Totaal aftrek	264,-
	<hr/>
Netto-kosten per 100 hennen	2.678,-
15. Eiproductie per hen	190 st.
16. Kostprijs per ei (met inbegrip van arbeidsbeloning)	14,1 ct
17. Kostprijs per ei (zonder arbeidsbeloning)	10,7 ct
18. Winst per 100 hennen: a. bij gemiddelde jaarprijs van 13 ct	f. % 208,-
b. bij gemiddelde jaarprijs van 14 ct	" % 18,-
19. Arbeidsinkomen per 100 hennen:	
a. bij gemiddelde jaarprijs van 13 ct	f. 428,-
b. bij gemiddelde jaarprijs van 14 ct	" 618,-

% = verlies

OVERZICHT VAN DE EXTRA KOSTEN VAN DE BROEDELPRODUCTIE PER 100 HENNEN
TEN OPZICHT VAN DE PRODUCTIEKOSTEN VAN CONSUMPTIE-EIEREN
VOORCALCULATIE 1954/55

Omschrijving	Kosten op gewone bedrijven	Extra kosten ver- meerderingsbedrijven		Omschrijving extra kosten
		Onbepaalde verlichtingsduur	Bepaalde verlichtingsduur	
1. Arbeidskosten	519,-	22,84	22,84	Verhoging met 4,4%
2. Beloning voor bedrijfsleiding	117,-	18,72	18,72	
3. Voederkosten	1992,-	108,82	108,82	Voederkosten hanen
		32,20	32,20	Vervanging ochtendvoer door foktoomvoer
4. Aankoop kuikens	110,-	46,-	46,-	Prijsverschil kuikens
		47,-	47,-	Jonge hanen
5. Hokkosten	92,-	4,05	4,05	Verhoging met 4,4%
6. Rente pluimvee	30,-	1,49	1,49	Extra rente hennen
		2,12	2,12	Rente hanen
7. Veeartskosten	5,-	0,22	0,22	Verhoging met 4,4%
8. Strooisel	24,-	1,06	1,06	Idem
9. Electriciteit, brandstof e.a.	22,-	0,97	3,-	
10. Klein gereedschap	8,-	0,35	0,35	Idem
11. Pacht	16,-	0,70	0,70	
12. Diverse kosten	7,-	1,44	1,44	Vleugelmerken hanen e.a.
Bruto-kosten	2942,-	287,98	284,01	
Aftrekposten:				
13. Omzet en aanwas	249,-	28,98	28,98	Opbrengst slachthanen
14. Waarde mest	15,-	0,66	0,66	
Totaal aftrek	264,-	29,64	29,64	
Netto-kosten	2678,-	258,34	254,37	
15. Opbrengstderving door productie- verlaging		161,70	367,50	
16. Opbrengstderving door productie- verschuiving		-	58,21	
Totaal extra kosten v. d. broedeiprod.		420,04	680,08	
Extra kosten per broedei ¹⁾ bij				
25. afgeleverde broedeleieren p. han		16,8 ct	27,2 ct	
30 " " " "		14,0 ct	22,7 ct	
35 " " " "		12,0 ct	19,4 ct	
40 " " " "		10,5 ct	17,0 ct	
45 " " " "		9,3 ct	15,1 ct	

1) Voor een volledige compensatie van de extrakosten per broedei dient de opbrengstprijs der broedeleieren met de gegeven extrakosten per broedei boven de in dezelfde periode geldende prijs der consumptie-eieren te liggen.

HOOFDSTUK II

BEREKENING VAN KOSTEN EN OPBRENGSTEN VAN CONSUMPTIE-EIEREN

§ 1. Verloop pluimveestapel en kuikenbe-zetting

Het uitgangspunt voor de berekening is een constante pluimveestapel, waarbij 100 hennen als jaargemiddelde worden aangehouden. Voor de bepaling van verschillende kosten en opbrengsten is het in de eerste plaats nodig, het verloop van de pluimveestapel te normaliseren om tot deze constante pluimveestapel van gemiddeld 100 hennen te geraken.

De gegevens voor deze normalisatie zijn ontleend aan de bedrijfsboekhoudingen. In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de pluimveestapel over de afgelopen jaren nader gespecificeerd.

Tabel 1.

VERLOOP PLUIMVEESTAPEL

Boekjaar	Aantal waarnemingen	Uitval 1e legshennen In % van beginaantal			Gem. aant. maanden op bedr. 1)	Uitval oudere hennen In % van beginaantal			Gem. aantal maanden op bedr. 1)
		ge-storven	ver-kocht	totaal		Ge-storven	ver-kocht	totaal	
1950/51	125	11	32	43	7,6	9	74	83	6,2
1951/52	111	12	37	49	7,1	11	67	78	6,5
1952/53	108	9	37	46	7,4	7	74	81	5,7
Voorcalc.	-	10	36	46	7,4	9	72	81	6,0

Op grond van de procentuele uitval, welke ten behoeve van de voorcalculatie wordt aangehouden, is nu de opbouw van de constante pluimveestapel te berekenen.

Hiertoe wordt het begin-aantal hennen gesteld op
 100 a 1e legs hennen en
 100 b oudere hennen

1) Aantal maanden, dat de uitgevallen dieren gemiddeld nog op het bedrijf waren.

De uitval en selectie bedraagt dan op grond van de in tabel 1
gegeven percentages

46 a 1e legs hennen en

81 b oudere hennen

Het aantal op het bedrijf aanwezige hennen gedurende het jaar
bedraagt voor

1e legs hennen: $(100-46) a = 54 a$ gedurende 12 maanden en
46 a gedurende gemiddeld 7,4 maanden
oudere hennen : $(100-81) b = 19 b$ gedurende 12 maanden en
81 b gedurende 6 maanden.

Indien het constante aantal hennen, dat op het bedrijf aan-
wezig is, wordt aangehouden op gemiddeld 100 hennen per jaar,
dan is de volgende vergelijking mogelijk.

$$100 \times 12 = 54a \times 12 + 46a \times 7,4 + 19b \times 12 + 81b \times 6 \text{ of wel} \\ 1200 = 988,4a + 714b.$$

Met behulp van het gegeven, dat - ten einde de pluimveestapel
op een constant aantal te houden - de totale uitval en selectie
per jaar gelijk moet zijn aan het begin aantal der 1e legs hennen
volgt de vergelijking.

$$46a + 81b \text{ (uitval en selectie)} = 100a \text{ (begin aantal 1e legs} \\ \text{hennen)} \text{ of wel } a = 1,5b.$$

Samenvattend kan nu het begin aantal der 1e legs hennen (100a)
en het begin aantal der oudere hennen (100b) zomede het verloop
van de pluimveestapel worden becijferd op:

	1e legs hennen	oudere hennen	totaal
Beginaantal	= 82 st.	55 st.	137 st.
Uitval/selectie	= 38 st.	44 st.	82 st.
Eindaantal	= 44 st.	11 st.	55 st.

Van de totale uitval wordt een gedeelte verkocht. Deze
percentages zijn eveneens in tabel 1 vermeld. Het aantal ver-
kochte dieren bedraagt bij de constante pluimveestapel voor

1e legs hennen 36% van 82 stuks = 29 stuks
oudere hennen 72% van 55 stuks = 40 stuks
Totaal verkochte dieren = 69 stuks.

Om aan het begin van de periode over 82 1e legs hennen te kunnen beschikken, dient nog het aantal aan te kopen ééndagskuikens te worden bepaald. Dit geschiedt met behulp van de opfokresultaten van gesexede kuikens, welke eveneens afkomstig zijn uit de bedrijfsboekhoudingen. In de hiernavolgende tabel zijn deze resultaten vermeld.

Tabel 2.

OPFOKRESULTATEN EN GEMIDDELDE KUIKENBEZETTING IN %
VAN HET BEGINAANTAL KUIKENS

Boekjaar	Opfokresultaten			Gemiddelde kuikenbezetting		
	Gestorven	Uitgese- lecteerd	Totaal	0 t/m 6 weken	7 t/m 13 weken	14 t/m 24 weken
1950/51	11	6	17	95	92	87
1951/52	7	3	10	97	94	91
1952/53	7	5	12	98	95	91
Voorcalc.	7	4	11	97	94	91

Het aantal aan te kopen ééndagskuikens bedraagt bij een begin-
aantal van 82 1e legs hennen,

$\frac{100}{89} \times 82 = 92$ kuikens. Van dit aantal worden de uitgeselecteerde
dieren verkocht, namelijk 4% van 92 stuks of wel 4 stuks.

De gemiddelde kuikenbezetting kan op grond van het berekende
begin aantal kuikens als volgt worden aangehouden.

o t/m 6 weken 89 kuikens (97% van 92 stuks)

7 t/m 13 weken 86 kuikens (94% van 92 stuks)

14 t/m 24 weken 84 kuikens (91% van 92 stuks)

Met behulp van de gegevens over het verloop van de pluimvee-
stapel en de kuikenbezetting kunnen thans die kostenbestanddelen,
welke hiermede samenhangen, worden bepaald. De toelichting op de
verschillende kostenbestanddelen volgt thans.

§ 2. De kostenbestanddelen

a. Arbeidskosten

De arbeidsnorm voor de verzorging van de pluimveestapel, met inbegrip van de nodige opfok van het noodzakelijke aantal jonge hennen, is ongewijzigd uit de voorgaande rapporten aangehouden op 371 m.u. per 100 hennen. Deze norm is een raming, waarbij is aangehouden, dat een volwaardige arbeidskracht bij een arbeidstijd van 2600 uur per jaar ca 700 hennen (met inbegrip van de opfok) kan verzorgen. Tot heden is het niet mogelijk geweest deze norm met behulp van tijdschrijfgegevens te toetsen, zodat bovengenoemde norm ongewijzigd wordt aangehouden.

De arbeidskosten per uur zijn afgestemd op het loon van een vaste arbeider-veeverzorger in de zandgebieden. De hoogte van dit loon is gegeven in de voor het jaar 1954/55 afgesloten C.A.O.'s, verhoogd met 6 ct per uur ingevolge de loonstijging per October 1954.

Het loon van een vaste arbeider bedraagt gemiddeld in de verschillende zandgebieden ¹⁾.

Jaarloon	f. 3.775,-
Toeslag wachtgeld- en werkloosheidsverz.	" 8,-
Totaal jaarloon	f. 3.783,-
Sociale lasten 18,3% van het premieloon f. 3.703,-	" 678,-
Jaarloon incl. sociale lasten	f. 4.461,-
Kosten per uur f. $\frac{4.461,-}{3.180,-}$ =	f. 1,40

De sociale lasten zijn als volgt te specificeren:

Ziekteverzekering	2,0%
Ziekenfondsbesluit	2,0%
Ongevallenverzekering	1,7%
Invaliditeits- en ouderdomsverz.	0,8%
Vereveningsheffing	4,0%
Kinderbijslagheffing	5,5%
Bedrijfspensioenfonds	2,1%
Wachtgeld- en werkloosheidsverz.	0,2%
Totale sociale lasten	<u>18,3%</u>

1) Een uitvoerige specificatie is vermeld in rapport No 210, betreffende het onderzoek naar de kostprijs van melk op de gemengde bedrijven op zandgrond over de periode November 1954 - November 1955.

Met ingang van 1 Januari worden de sociale lasten berekend over het loon verminderd met de premietoeslag voor het bedrijfs-pensioenfonds (f. 80,- per jaar). Bovengenoemde sociale lasten zijn dan ook gegeven in procenten van dit z.g. premieloon.

Samenvattend bedragen de arbeidskosten per gemiddeld 100 hennen in totaal 371 m.u. à f. 1,40 = f. 519,-.

b. Beloning voor bedrijfsleiding

Ingevolge een afspraak tussen vertegenwoordigers van het Ministerie van Landbouw en de Stichting voor de Landbouw zullen de kosten voor bedrijfsleiding wijzigen overeenkomstig het basis-uurloon. Het basis-uurloon steeg in 1954 met ca 17% ten opzichte van het basis-uurloon in 1953. Uitgaande van f. 1,- per hen, aangehouden in de berekeningen voor 1953, bedraagt de beloning voor bedrijfs-
leiding thans f. 1,17 per hen.

c. Voederkosten

Voor de berekening van het voederverbruik zijn gegevens gebezigd, welke door het Bedrijfschap voor Pluimvee en Eieren welwillend zijn afgestaan. Deze gegevens hebben betrekking op het voederverbruik van 1e legs hennen in 1953/54 op een aantal pluim-veebedrijven in Nederland en zijn ontleend aan het onderzoek naar de gebruikswaarde van rassen en kruisingen. De deskundigen waren van mening, dat bedoelde gegevens ook voor het hiergestelde doel kunnen worden gebezigd.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de ver-
kregen uitkomsten.

Tabel 3.

VOEDERGRAANVERBRUIK PER HEN IN GRAMMEN PER DAG IN 1953/54

Rassen	Aantal waarnemingen	Voedergraan- verbruik in grammen per dag
Witte Leghorn	14	119
Rhode Island Reds	22	128
Kruisingen (licht x middelzwaar)	40	127
Voorcalculatie		125

Het totale voederverbruik per jaar per hen is aangehouden op 46 kg krachtvoer, waarbij rekening is gehouden met de opbouw naar rassensortiment van de Nederlandse pluimveestapel. In voorgaande berekeningen is voor het ras Witte Leghorn 20 kg gemengd graan, 20 kg ochtendvoer + 6 kg aardappelen aangehouden, hetgeen gelijk kan worden gesteld met 41,5 kg voedergraan per jaar. Rekeninghoudend met de gestegen eiproductie en de wijzigingen in het rassensortiment is de verhoging van het voederverbruik ten opzichte van dat in vorige berekeningen verklaarbaar.

Het voederverbruik van kuikens in de opfokperiode is ongewijzigd aangehouden uit rapport No 200.

Voederverbruik per gemiddeld aanwezig kuiken in de opfokperiode

0 t/m 6 weken	0,5 kg opfokvoer I
	0,5 kg kuikenzaad I
7 t/m 13 weken	1,35 kg opfokvoer II
	1,35 kg kuikenzaad II
14 t/m 24 weken	2,5 kg overgangvoer
	3,7 kg gemengd graan.

Uit de beschikbare gegevens van het Bedrijfschap voor Pluimvee en Eieren bleek, dat het niet nodig was hierop een correctie toe te passen.

De voederkosten zijn berekend met behulp van het prijspeil in Januari 1955 voor de verschillende grondstoffen en de C.L.O. mengvoederinstructies per October 1954, waarbij de hierop gegeven aanvullingen in aanmerking zijn genomen. Een uitvoerige berekening van de kosten per afzonderlijk mengvoeder is in bijlage II vermeld.

De totale voederkosten per gemiddeld 100 hennen bedragen:

Tabel 4.

VOEDERKOSTEN KUIKENS IN DE OPFOKPERIODE PER 100 HENNEN

Periode	Aantal kuikens	Krachtvoer in kg per dier	Krachtvoer kg/totaal	Prijs 100 kg	Totale kosten
1 t/m 6 weken	89	0,5 kg opfokvoer I	44,5 kg	f. 46,25	f. 20,58
	89	0,5 kg kuikenzaad I	44,5 kg	f. 41,60	f. 18,51
7 t/m 13 weken	86	1,35 kg opfokvoer II	116,1 kg	f. 44,25	f. 51,37
	86	1,35 kg kuikenzaad II	116,1 kg	f. 36,65	f. 42,55
14 t/m 24 weken	84	2,5 kg overgangsvoyer	210,0 kg	f. 36,20	f. 76,02
	84	3,7 kg gem. graan	310,8 kg	f. 34,55	f. 107,38
Totale voederkosten kuikens in de opfokperiode					f. 316,41

Tabel 5.

VOEDERKOSTEN LEGHENNEN

Voeder per dier	Totale voederkosten
23 kg ochtendvoer	2300 kg à f. 37,60 = f. 864,80
23 kg gemengd graan	2300 kg à f. 34,55 = f. 794,65
grit f. 0,11	100 x f. 0,11 = f. 11,-
groenvoeder f. 0,05	100 x f. 0,05 = f. 5,-
Voederkosten leghennen	f. 1675,45

Samenvattend bedragen de totale voederkosten per gemiddeld 100 dieren

voederkosten kuikens in opfokperiode	f. 316,41
voederkosten leghennen	f. 1675,45
Totale voederkosten	f. 1991,86

d. Aankoop ééndagskuikens

De prijs per gesext kuiken bedraagt f. 1,20. Daar voor het op peil houden van de pluimveestapel 92 kuikens per 100 hennen moeten worden aangekocht, bedragen de kosten voor de aankoop van deze kuikens

$$\frac{92}{100} \times f. 1,20 = f. 1,10 \text{ per hen}$$

e. Kosten hokken enz.

De afschrijving en rente van de hokken worden berekend op basis van de nieuwwaarde van de hokken. Volgens de prijzenstatistiek van

het L.E.I. bedragen de huidige bouwkosten van een hok (betonfundering) met een vloeroppervlakte van ca 43 m² tot 48 m² gemiddeld f. 1.100,- in totaal of f. 24,80 per m². Voor de berekening zijn de gemiddelde bouwkosten aangehouden op f. 25,- per m² vloeroppervlakte. Indien verder wordt aangehouden, dat gemiddeld 3 à 4 hennen kunnen worden gehouden op 1 m² vloeroppervlakte, bedraagt de totale benodigde vloeroppervlakte 45 m² overeenkomstig het in de berekening aangehouden beginaantal hennen van 137 stuks. In deze oppervlakte is dan tevens begrepen de benodigde ruimte voor de opfok van de jonge hennen. De totale waarde van de hokken bedraagt voor de gemiddelde pluimveestapel van 100 hennen 45 m² à f. 25,- = f. 1.125,-.

Voor de berekening van de afschrijving is de levensduur aangehouden op 25 jaar. De rente ad 4% is berekend over de gemiddelde boekwaarde, welke op 60% van de nieuwwaarde is gesteld.

De kosten van afschrijving en rente van de kunstmoeders en de onderhoudskosten van hokken en afrastering zijn ontleend aan de bedrijfsboekhoudingen over de boekjaren 1950/51 t/m 1952/53.

De totale kosten voor hokken e.a. bedragen per 100 hennen:

Afschrijving hokken f. $\frac{1.125,-}{25}$	= f. 45,-
Rente hokken 2,4% van f. 1.125,-	= f. 27,-
Onderhoud hokken en afrastering	= f. 17,-
Rente en afschrijving kunstmoeder	= f. 3,-
Totale kosten per 100 hennen	f. 92,-

f. Rente pluimvee

De rente wordt berekend over het gemiddeld in de pluimveestapel geïnvesteerde kapitaal. De bepaling van het geïnvesteerde kapitaal geschiedde met behulp van de gemiddelde gebruikswaarde der dieren. Het rentepercentage bedraagt 4%. Op basis van het huidige prijspeil van de hennen en het gemiddeld aantal aanwezige hennen bedraagt het gemiddeld geïnvesteerde kapitaal.

82 jonge hennen (ééndagskuikens tot 5½ oud)	à f. 2,50 = f. 205,-
67 1e legshennen (5½ maand - 17½ maand oud)	à f. 6,- = f. 402,-
33 oudere hennen (ouder dan 17½ maand)	à f. 4,- = f. 132,-
Geïnvesteerd kapitaal	f. 739,-

De rentekosten bedragen 4% van f. 739,- = f. 30,- per 100 hennen (afgerond).

g. Overige kosten

De hoogte van deze kosten is afgestemd op de uitkomsten van de bedrijfsboekhoudingen over de jaren 1951/52 en 1952/53.

Tabel 6 KOSTEN PER HEN

	Uitkomsten bedrijfs- boekhoudingen		Voorcalculatie
	1951/52	1952/53	1954/55
Veeartskosten	0,05	0,06	0,05
Strooisel	0,18	0,24	0,24
Electriciteit, brandstof e.a.	0,20	0,23	0,22
Klein gereedschap	0,06	0,10	0,08
Pacht	0,17	0,15	0,16
Diverse kosten	0,06	0,08	0,07

h. Omzet en aanwas pluimvee

Volgens de resultaten van de bedrijfsboekhoudingen over de laatste jaren zijn de volgende prijzen gemaakt voor de verkochte slachtdieren.

	hennen (1e legs + ouder)	jonge hennen
1951/52	3,42	2,69
1952/53	3,46	2,68

Ten behoeve van de voorcalculatie 1954/55 zijn de volgende prijzen aangehouden:

- f. 3,45 per 1e legs of oudere hen,
- f. 2,70 per jonge hen

De opbrengst van de verkochte dieren wordt dan per 100 hennen

69 1e legs- en oudere hennen	à f. 3,45 = f. 238,05
4 jonge dieren	à f. 2,70 = f. 10,80
Totale opbrengst	f. 248,85

i. Waarde mest

De waarde van de mest is evenals in vorige rapporten aangehouden op f. 15,- per 100 hennen.

§ 3. De eiprod uctie per hen

De eiprod uctie per gemiddeld aanwezige hen bedraagt volgens de resultaten van de bedrijfsboekhoudingen in de laatste drie jaren

Tabel 7 EIPRODUCTIE

Boekjaar	Eiprod uctie per hen	Aantal bedrijven met witte leghorn
1950/51	181	46%
1951/52	183	31%
1952/53	195	10%

Voor de beoordeling van de eiprod uctie is tevens vermeld het procentuele aantal bedrijven met uitsluitend witte leghorn. Uit gegevens van het Bedrijfschap voor Pluimvee en Eieren blijkt, dat de huidige Nederlandse pluimveestapel bestaat uit ongeveer 20% witte leghorn, 15% rhode islands reeds en 65% kruisingen.

De hierboven vermelde cijfers hebben betrekking op het boekjaar October-October, terwijl de prod uctie van de in het loop van het boekjaar aan de leg gekomen jonge hennen buiten beschouwing is gelaten. Uiteraard zijn deze dieren ook niet meegeteld bij het aantal hennen. De bovenstaande cijfers hebben dus betrekking op de leg per gemiddeld aanwezig hen van de dieren, die aan het begin van het boekjaar aanwezig waren.

Ter oriëntatie volgt hierna een overzicht van de leg en de gemiddelde bezetting waarbij de in de loop van het jaar aan de leg gekomen dieren niet of wel in de berekening zijn opgenomen.

Tabel 8

EIPRODUCTIE

Boekjaar	De in de loop van het boekjaar aan de leg gekomen jonge hennen			
	niet meegerekend		wel meegerekend ¹⁾	
	Gem. aantal dieren	Leg per gem. aanwezige hen	Gem. aantal dieren	Leg per gem. aanwezige hen
1950/51	218	181	227	185
1951/52	219	183	231	192
1952/53	227	195	244	200

1) De hiergenoemde productiecijfers komen dus overeen met die van bijlage I

Wanneer de jonge hennen, die in de loop van het boekjaar aan de leg zijn gekomen, worden meegeteld, komt dit er in feite op neer, dat de pluimveestapel bestaat uit drie generaties nl.

- 1e. in de loop van het boekjaar aan de leg gekomen jonge hennen;
- 2e. de aan het begin van het boekjaar aanwezige eerste legs hennen;
- 3e. de aan het begin van het boekjaar aanwezige oudere hennen.

Daar de berekening betrekking heeft op een pluimveestapel waarvan de eerste legs hennen aan het begin van het boekjaar $5\frac{1}{2}$ maand oud zijn en de oudere hennen een jaar ouder, moet voor de raming van de eiproductie worden uitgegaan van de productiecijfers over een heel jaar, waarbij de in de loop van het jaar aan de leg gekomen jonge hennen buiten beschouwing worden gelaten.

Deze cijfers dienen dan echter op 2 punten te worden gecorrigeerd, nl:

- 1e. Daar in de praktijk de kuikens steeds vroeger worden aangekocht zijn de jonge hennen reeds voor 1 October $5\frac{1}{2}$ maand. De gevonden legcijfers hebben dus niet betrekking op de productieperiode van $5\frac{1}{2}$ maand tot $17\frac{1}{2}$ maand, maar over b.v. $6\frac{1}{2}$ maand - $18\frac{1}{2}$ maand.

Daar de productie in de leeftijdsperiode van $5\frac{1}{2}$ - $6\frac{1}{2}$ maand groter is dan van $17\frac{1}{2}$ - $18\frac{1}{2}$ maand, zal de productie voor de leeftijdsperiode van $5\frac{1}{2}$ - $17\frac{1}{2}$ maand dus enigszins hoger liggen dan de gevonden cijfers aangeven.

Bovendien moet ook rekening worden gehouden met de leg van de jonge hennen voordat deze de leeftijd van $5\frac{1}{2}$ maand hebben bereikt.

2e. De sterke uitbreiding van de pluimveestapel heeft ten gevolge, dat de gemiddelde bezetting voor een groter percentage uit 1e legs hennen bestaat. Deze uitbreiding heeft nl. plaats door aankoop van een groter aantal kuikens dan voor de normale vervanging nodig zou zijn. Welke invloed dit heeft blijkt duidelijk uit de onderstaande staat.

Tabel 9.

PROCENTUELE OPBOUW VAN DE PLUIMVEESTAPEL ¹⁾

Boekjaar	1e legs hennen	oudere hennen
50/51	69%	31%
51/52	68%	32%
52/53	72%	28%

1) Hierbij zijn evencens de in de loop van het jaar aan de leg gekomen dieren buiten beschouwing gelaten.

Wanneer de uitbreiding tot stilstand is gekomen, zal het aantal kuikens, dat elk jaar wordt opgefokt dus relatief afnemen en hiermede ook het percentage 1e legs hennen (het is ook mogelijk, dat het percentage 1e legs hennen gelijk blijft, dan zal echter de selectie onder de oudere dieren moeten toenemen).

Daar de berekening in dit rapport is afgestemd op een z.g. constante pluimveestapel (waarbij dus noch van uitbreiding, noch van inkrimping sprake is) is het percentage 1e legs hennen lager dan in de boekjaren 1950/51 t/m 1952/53. De in § 1 vermelde pluimveestapel bestaat nl. gemiddeld uit: 67% 1e legs hennen en 33% oudere hennen.

Uit andere onderzoekingen van het L.E.I. is wel gebleken, dat de productie van 1e legs hennen aanmerkelijk boven die van oudere hennen ligt. De verjongende invloed, die van de uitbreiding is uitgegaan zal de eiproductie aanmerkelijk hebben opgevoerd, zodat de eiproductie is geraamd op 190 eieren per dier.

HOOFDSTUK III

BEREKENING VAN DE EXTRAKOSTEN VOOR DE PRODUCTIE VAN BROEDEIEREN

§ 1. Verschillen ten opzichte van gewone pluimveebedrijven

De bepaling van de extrakosten voor de productie van broedeieren geschiedt op basis van de berekende productiekosten van de consumptie-eieren. Hiertoe dienen de volgende verschillen, welke er bestaan tussen gewone bedrijven en vermeerderingsbedrijven, in aanmerking te worden genomen:

- a. het aanhouden van een aantal fokhanen;
- b. de rassen van de pluimveestapel;
- c. de verlichting.

Het onder a genoemde verschil komt tot uitdrukking in hogere kosten, zoals de aankoop van hanen, verzorging, voederkosten e.a.

De invloed van de onder b en c genoemde factoren komt echter voornamelijk tot uitdrukking in de eiproductie.

Op de vermeerderingsbedrijven wordt uitgegaan van zuivere rassen. Hierdoor is de eiproductie lager dan de gemiddelde eiproductie op de gewone pluimveebedrijven met een groot aantal kruisingen (ca 65% van de totale pluimveestapel).

Betreffende de verlichting wordt opgemerkt, dat in tegenstelling tot voorgaande jaren hiervoor geen beperkingen meer gelden. Daar echter nog geen inzicht is verkregen over de mate, waarin thans de verlichting wordt toegepast, zijn twee berekeningen opgezet. Eén berekening, waarbij de verlichtingsduur overeenkomt met die van de gewone pluimveebedrijven. Hierbij is dus een opbrengstderving buiten beschouwing gelaten. Daarnaast wordt echter tevens een berekening gegeven, waarbij overeenkomstig de berekeningen in vorige rapporten met een beperkte verlichtingsduur rekening is gehouden, hetgeen dan een opbrengstderving ten gevolge heeft.

Voor de bepaling van de extra kosten wordt in bijgaande tabel allereerst een overzicht gegeven van het aantal fokhanen. Dit aantal is bepaald met behulp van de uitkomsten, verkregen uit de bedrijfsboekhoudingen over de jaren 1950/51 t/m 1952/53.

Tabel 10 VERLOOP HANENSTAPEL PER GEMIDDELD 100 AANWEZIGE HENNEN

Omschrijving	Uitkomsten bedrijfsboekhoudingen			Voorcalculatie
	1950/51	1951/52	1952/53	
Aantal per 1 Juli aangekochte 13-weekse haantjes	9,1	9,4	9,4	9,4
Aantal fokhanen per 1 October	8,3	8,8	9,2	9,0
Aantal hanen per 15 April	7,1	6,9	7,7	7,4
Totaal uitval door sterfte	0,8	0,9	1,1	1,0
Aantal hanen voor verkoop	8,3	8,5	8,3	8,4
Gem.aantal hanen tijdens opfokperiode	8,7	9,1	9,3	9,2
Gem.aantal hanen tijdens periode 1/10 - 15/4	7,4	7,9	8,5	8,2
Aantal haanjaren in periode 1/10 - 15/4	4,0	4,3	4,6	4,4

§ 2. De e x t r a k o s t e n

a. Arbeidskosten

De arbeidskosten per haan zijn gelijk gehouden aan de arbeidskosten per hen op de vrije bedrijven. De arbeidskosten zijn daarom verhoogd met 4,4%.

b. Beloning bedrijfsleiding

De beloning voor bedrijfsleiding dient op de vermeerderingsbedrijven hoger te worden gesteld dan op de vrije bedrijven. Voor het jaar 1953 is f. 16,- per 100 hennen berekend. Rekening houdend met de gestegen arbeidskosten is thans aangehouden.

$$1,17 \times f. 16,- = f. 18,72 \text{ per 100 hennen.}$$

c. Voederkosten

De extra-voederkosten bestaan uit:

1. Voederkosten hanen.

Het voederverbruik van de hanen tijdens de opfokperiode is 20% hoger gesteld dan van de jonge hennen. Verder is voor fokhanen het voederverbruik 10% hoger gesteld dan van de leghennen. De opbouw van het rassensortiment op de vermeerderingsbedrijven (ca 22% W.L., ca 58%

R.I.R. en ca 20% overige rassen) ¹⁾ geeft geen verschillen in het voederverbruik per gemiddeld 100 hennen ten opzichte van het berekende voederverbruik op de vrije bedrijven. De voederkosten van henen kunnen dan ook worden gebaseerd op de in hoofdstuk II § 2 vermelde hoeveelheden.

De voederkosten van de henen bedragen:

Opfokperiode

9,2 x 2,5 kg overgangvoer x 1,20 = 27,6 kg à f. 36,20 = f. 9,99

9,2 x 3,7 gem. graan x 1,20 = 40,8 kg à f. 34,55 = f. 14,10

Fokhanen (periode 1 October - 15 April = 6,5 maand)

8,2 x 23 kg gem. graan x $\frac{6,5}{12}$ x 1,10 = 112,4 kg à f. 34,55 = f. 38,83

8,2 x 23 kg ochtendvoer x $\frac{0,5}{12}$ x 1,10 = 8,6 kg à f. 37,60 = f. 3,23

8,2 x 23 kg foktoomvoer x $\frac{6}{12}$ x 1,10 = 103,7 kg à f. 40,40 = f. 41,89

groenvoeders e.a. 8,2 x f. 0,16 x $\frac{6,5}{12}$ x 1,10 = f. 0,78

Voederkosten henen f. 108,82

2. Vervanging ochtendvoer door foktoomvoer.

Over de vervanging van het ochtendvoer door foktoomvoer zijn geen aanwijzingen beschikbaar, welke het aannemelijk maken in het geval van een onbepaalde verlichtingsduur gedurende het gehele jaar het ochtendvoer door foktoomvoer te vervangen. De commissie van advies achtte het daarom gewenst zowel voor de beperkte als voor de onbepaalde verlichtingsduur het ochtendvoer gedurende 6 maanden te vervangen door foktoomvoer.

De extra kosten bedragen per 100 hennen:

hennen 1150 kg à (f. 40,40 - f. 37,60) = f. 32,20

1) Opgave Bedrijfschap voor Pluimvee en Eieren.

Samenvattend bedragen de totale extra-voederkosten per 100 hennen:

1. voederkosten hanen	f. 108,82
2. vervanging ochtendvoer door foktoomvoer	" 32,20
Totale extra-voederkosten	f. 141,02

d. Aankoop ééndagskuikens en hanen

De hogere aankoopkosten voor ééndagskuikens zijn aangehouden op f. 0,50 per gesext kuiken. In totaal bedragen de extra-kosten f. 46,- per 100 hennen bij aankoop van 92 kuikens.

Het aantal 13-weekse hanen, dat gemiddeld per 100 hennen wordt aangekocht is becijferd op 9,4 stuks. De prijs per haan bedraagt gemiddeld f. 6,25 per stuk. In de praktijk koopt men echter ook de hanen als ééndagskuikens (ca f. 1,50 per stuk). De kosten van deze hanen zijn per 13 weken echter lager dan van de aangekochte dieren. In de berekening is daarom de gemiddelde prijs aangehouden van f. 5,- per stuk.

In totaal bedragen de kosten per 100 hennen $9,4 \times f. 5,- = f. 47,-$.

e. Hokkosten

Uitgaande van eenzelfde bedrag per haan als per hen is aangehouden, zijn de hokkosten per 100 hennen verhoogd met 4,4%.

f. Rente pluimveestapel

1. In verband met de hogere waarde van de pluimveestapel op de vermeerderingsbedrijven dient de rentepost te worden verhoogd.

De waarde van de jonge en de eerste legs hennen is f. 0,25 per stuk hoger aangehouden op grond van de hogere aanschaffingsprijs van de kuikens. De waarde van de oudere hennen is ongewijzigd aangehouden.

De extra investering op vermeerderingsbedrijven bedraagt

82 jonge hennen à f. 0,25	= f. 20,50
67 1e legs hennen à f. 0,25	= f. 16,75

Totaal f. 37,25

De extra rente voor de hennen bedraagt 4% van f. 37,25 = f. 1,49.

2. De rente over het geïnvesteerde bedrag in de fokhanen is als volgt te berekenen:

Periode 1 Juli-1 October: begin v.d. periode	9,4 st. à f. 5,-	= f. 47,-
	einde v.d. periode	9 st. à f. 9,50 = f. 85,50
Gemiddelde waarde gedurende 3 maanden		f. 66,25
Periode 1 October-1 Februari: begin v.d. periode	9 st. à f. 9,50	= f. 85,50
	einde v.d. periode	7,6 st. à f. 9,50 = f. 72,20
Gemiddelde waarde gedurende 4 maanden		f. 78,85
Periode 1 Februari-15 April: begin v.d. periode	7,6 st. à f. 9,50	= f. 72,20
	einde v.d. periode	7,4 st. à f. 3,45 = f. 26,50
Gemiddelde waarde gedurende 2½ maand		f. 49,35

Bij de bepaling van de gemiddelde waarde in de periode 1 Februari tot 15 April is aangehouden, dat de dieren gedurende het broedseizoen tot de slachtwarde worden afgeschreven. Met behulp van de gemiddelde waarde per periode is de gemiddelde waarde van de fokhanen per jaar te berekenen op f. 53,10.

De rentekosten bedragen 4% van f. 53,10 = f. 2,12 per 100 hennen.

g. Overige kosten

De kosten van veearts, strooisel, klein gereedschap, pacht en overige kosten zijn verhoogd met 4,4% overeenkomstig het gemiddeld aantal fokhanen, dat per 100 hennen op het bedrijf aanwezig is. Verder zijn de kosten voor vleugelmerken in rekening gebracht. Op basis van f. 0,12⁵ per haan, bedragen de totale kosten voor vleugelmerken 9 x f. 0,12⁵ = f. 1,13 per 100 hennen.

De kosten voor brandstof en verlichting zijn, ingeval van een onbeperkte verlichtingsduur, verhoogd met 4,4%. Bij beperkte verlichtingsduur is een bedrag van f. 3,- per 100 hennen op de kosten in mindering gebracht.

h. Omzet en aanwas

Bij eenzelfde verloop van de pluimveestapel op de vermeerderingsbedrijven dient deze post te worden verhoogd met de opbrengst van de verkochte fokhanen. De totale opbrengst van de verkochte fokhanen

bedraagt 8,4 stuks à f. 3,45 = f. 28,98 per 100 hennen. De opbrengstprijis is gelijk gehouden aan die van een slachtkip.

i. Waarde mest

De opbrengst is verhoogd met 4,4%. Per haan is eenzelfde bedrag aangehouden als per hen.

§ 3. O p b r e n g s t d e r v i n g

a. Lagere productie

Een vergelijking van de gemiddelde eiproductie op de gewone pluimveebedrijven en de vermeerderingsbedrijven is in onderstaande tabel opgenomen. De resultaten zijn verkregen uit de bedrijfsboekhoudingen en hebben betrekking op alle bedrijven.

Tabel 11.

EIPRODUCTIE PER HEN

Boekjaar	Gewone bedrijven	Vermeerderings- bedrijven	Verskil
1950/51	181	166	15
1951/52	183	162	21
1952/53	195	167	28

De verschillen, welke uit de vergelijking van de eiproductie naar voren komen, kunnen hoofdzakelijk worden toegeschreven aan:

1. het toenemend aantal gewone bedrijven met kruisingen;
2. de beperkte verlichtingsduur, welke in de betreffende perioden nog gold voor de vermeerderingsbedrijven;
3. het groter aantal oudere dieren op de vermeerderingsbedrijven ten opzichte van het aantal oudere dieren op de gewone bedrijven.

Deze factoren in aanmerking nemend kan de totale opbrengst-derving worden aangehouden op 25 eieren bij een beperkte verlichtingsduur. Betreffende het onder punt 3 genoemde verschil kan nog worden aangegeven, dat hoewel op de gewone pluimveebedrijven in verhouding meer 1e legs hennen worden aangehouden, de gemiddelde bezetting van oudere hennen nog voldoet aan de hiervoor gestelde eisen voor vermeerderingsbedrijven, zodat hier verder geen rekening mee is gehouden.

Naast bovengenoemde resultaten uit de bedrijfsboekhoudingen zijn tevens gegevens over 1953/54 van de Rijksvoorlichtingsdienst voor de Pluimveeteelt en het Bedrijfschap voor Pluimvee en Eieren geraadpleegd betreffende de eiproductie van 1e legs hennen van de verschillende rassen en kruisingen. Uit deze gegevens is becijferd, dat de gemiddelde productie van de zuivere rassen ongeveer 86% bedraagt van de gemiddelde productie van de gehele pluimveestapel, waarbij rekening is gehouden met ca 65% kruisingen. Deze uitkomst is dus in overeenstemming met het geconstateerde verschil volgens de bedrijfsboekhoudingen.

Met behulp van dezelfde uitkomsten bleek het tevens mogelijk de invloed van de verlichting te berekenen. Hiertoe is een vergelijking gemaakt van de productie op vermeerderingsbedrijven ten opzichte van de productie op de gewone bedrijven met uitsluitend zuivere rassen. Het verschil in productie bedroeg ca 8,5% van de productie op de vermeerderingsbedrijven met beperkte verlichtingsduur. Op basis van een productie van (190 - 25) eieren bij een beperkte verlichtingsduur, bedraagt de gemiddelde productie bij onbeperkte verlichtingsduur $\frac{108,5}{100} \times 165$ eieren = 179 eieren.

De opbrengstderving door lagere productie is tegen de gemiddelde opbrengstprijis van de laatste drie jaren als extra-kosten voor de vermeerderingsbedrijven in rekening gebracht. In totaal bedragen deze kosten voor opbrengstderving per 100 hennen voor

- a. onbeperkte verlichtingsduur 1100 eieren à 14,7 ct = f. 161,70
- b. beperkte verlichtingsduur 2500 " à 14,7 ct = f. 367,50

b. Productieverschuiving

Bij een beperkte verlichtingsduur moet naast een opbrengstderving ten gevolge van een lagere productie tevens rekening worden gehouden met een opbrengstderving ten gevolge van een productieverschuiving. Aangezien de eierprijzen in het najaar hoger zijn dan in het vroege voorjaar, volgt uit de lagere najaarsleg op de vermeerderingsbedrijven, dat de opbrengst aan eiergeld op deze bedrijven lager zal zijn dan op gewone bedrijven.

In onderstaande tabel is voor gewone- en vermeerderings- bedrijven een overzicht gegeven van de productieverdeling over het jaar en de gewogen geldopbrengsten per maand, waarbij de eierprijs per maand is uitgedrukt in een verhoudingscijfer van de gemiddelde jaarprijs. De productie van de in de loop van het boekjaar aan de leg gekomen jonge hennen is hierbij buiten beschouwing gelaten.

Tabel 12.

BEREKENING VAN DE OPBRENGSTLEEVING DOOR PRODUCTIEVERSCUIVING
VOORCALCULATIE 1954/55

Maand	Eiproductie per maand in % van de jaarproductie (gem. over 1950/51 t/m 1952/53)		Seizoenindex van de eierprijs over de jaren 1949/50 t/m 1952/53	Eiproductie per maand in % van de jaarproductie x seizoenindex van de eierprijs	
	gewone bedrijven	vermeerderings- bedrijven		gewone bedrijven	vermeerderings- bedrijven
October	8,2	7,7	121	9922	9317
November	8,4	5,9	133	11172	7847
December	9,4	6,9	114	10716	7866
Januari	10,0	8,6	91	9100	7826
Februari	9,6	9,8	87	8352	8526
Maart	10,4	13,0	85	8840	11050
April	10,0	12,4	81	8100	10044
Mei	9,5	10,8	85	8075	9180
Juni	8,0	8,6	88	7040	7568
Juli	6,8	7,2	95	6460	6840
Augustus	5,6	5,6	108	6048	6048
September	4,1	3,5	112	4592	3920
	100	100		98417	96032

Bij gelijke productie zal, indien alle eieren als consumptie-eieren worden berekend, de opbrengst aan eiergeld op de vermeerderingsbedrijven lager liggen dan op de gewone bedrijven, daar de eierproductie ongunstiger over het jaar is verdeeld.

Indien de gemiddelde opbrengstprijis van de eieren op de gewone bedrijven op 100 wordt gesteld, resulteert uit het bovenstaande voor de vermeerderingsbedrijven een gemiddelde eierprijs van

$$\frac{96032}{98417} \times 100\% = 97,6\% \text{ van de eierprijs op de gewone bedrijven of wel}$$

een opbrengstderving van 2,4%.

Voor de berekening van de opbrengstderving door lagere productie is de gemiddelde jaarprijs aangehouden over de laatste drie jaren. Deze opbrengstprijzen zijn tevens aangehouden voor de berekening van de opbrengstderving door productieverhuiving en bedraagt 14,7 ct per ei. De volgende prijzen zijn als grondslag voor de berekening aangehouden.

Uitkomsten bedrijfsboekhoudingen	1951/52	14,77	ct	per	ei
"	"	1952/53	14,96	"	" "
Theoretische jaarprijs	1953/54	14,25	"	"	"
Gemiddeld		14,7	ct	per	ei

De theoretische jaarprijs voor 1953/54 is berekend uit het prijspeil van Juli 1954 - 13,9 ct (seizoenindex 95) en Augustus 1954 - 15,1 ct (seizoenindex 108).

De totale opbrengstderving door productieverhuiving bedraagt bij de beperkte verlichtingsduur 2,4% van 16500 x 14,7 ct = f. 58,21 per 100 hennen.

KOSTEN EN OPBRENGSTEN VAN PLUIMVEEBEDRIJVEN OVER DE BOEKJAREN
1950/51, 1951/52 en 1952/53

In bijgaande staat wordt een overzicht gegeven van de gemiddelde resultaten per hen over een aantal jaren (1950/51 t/m 1952/53 van de gewone- en de vermeerderingsbedrijven.

Bij de beoordeling van de resultaten kan worden opgemerkt:

1. De jonge hennen zijn op de leeftijd van $5\frac{1}{2}$ maand tot de leghennen gerekend. Dit betekent, dat het gemiddeld aantal hennen toeneemt naarmate de kuikens vroeger worden aangekocht.
2. Doordat de kuikens vroeger in het jaar worden aangekocht, zijn deze dieren per 1 October reeds ouder dan $5\frac{1}{2}$ maand. Dit betekent, dat de eiproductie per gemiddeld aanwezige hen, vermeld in de tabel, niet zonder meer kan worden gebezigd voor de normalisatie van de eiproductie per hen. Voor een uitvoerige toelichting op de invloed van de onder 1 en 2 genoemde factoren kan worden verwezen naar hoofdstuk II - § 3 betreffende de eiproductie per hen. Voor de beoordeling van de gemiddelde uitkomsten dient met deze factoren echter rekening te worden gehouden.
3. In de overige kosten is voor de jaren 1950/51 en 1951/52 een bedrag begrepen voor de aankoop van kuikenbonnen (gem. f. 0,06 per hen).
4. De arbeidskosten zijn niet in de kosten opgenomen, daar het niet mogelijk is om de arbeid, besteed aan de pluimveehouderij, nauwkeurig te meten. Als maatstaf voor vergelijking van de resultaten van de pluimveehouderij, kan het arbeidsinkomen per hen worden gebezigd, hetwelk onderaan de staat is vermeld. Dit bedrag geeft de beloning aan van de aan de pluimveehouderij bestede arbeid.

OVERZICHT VAN KOSTEN EN OPBRENGSTEN PER HEN OP GEWONE EN VERMEERDERINGSBEDRIJVEN
(GEMIDDELDE UITKOMSTEN VAN L.E.I.-BEDRIJVEN OVER DE BOEKJAREN 1950/'51,
1951/'52 EN 1952/'53

Omschrijving	Gewone bedrijven			Vermeerderingsbedrijven		
	1950/'51	1951/'52	1952/'53	1950/'51	1951/'52	1952/'53
Aantal bedrijven	129	116	110	64	55	51
Aantal hennen per bedrijf	227	231	244	285	320	325
	gld	gld	gld	gld	gld	gld
Voederkosten	18,50	22,50	22,17	19,63	22,84	23,37
Aankoop kuikens en hanen	1,02	1,35	1,61	1,81	1,75	2,46
Kosten hokken	0,95	1,12	1,01	1,12	1,20	1,10
Rente pluimvee	0,28	0,32	0,28	0,30	0,34	0,31
Veeartskosten	0,03	0,05	0,06	0,05	0,12	0,10
Strooisel	0,19	0,18	0,24	0,19	0,18	0,27
Electriciteit, brandstof, enz.	0,16	0,20	0,23	0,12	0,15	0,22
Klein gereedschap	0,06	0,06	0,10	0,09	0,08	0,07
Pacht	0,15	0,17	0,15	0,18	0,18	0,18
Overige kosten	0,13	0,13	0,08	0,24	0,19	0,15
Bruto-kosten per hen	21,47	26,08	25,93	23,73	27,03	28,23
Aftrekposten:						
Omzet en aanwas	2,63	3,55	4,83	3,03	3,05	5,85
Waarde mest	0,12	0,16	0,19	0,12	0,16	0,17
Totaal aftrekpost	2,75	3,71	5,02	3,15	3,21	6,02
Netto-kosten per hen	18,72	22,37	20,91	20,58	23,82	22,21
Eiproductie per hen st.	185	192	200	170	167	172
Hiervan verkocht als broedei st.	-	-	-	31	31	40
Netto-kosten per ei (zonder arbeidskosten)	10,1 ct	11,7 ct	10,5 ct	12,1 ct	14,3 ct	12,9 ct
Opbrengst per 100 eieren						
a. gemiddeld gld	12,95	14,77	14,96	14,62	16,17	17,43
b. consumptie-eieren gld	12,95	14,77	14,96	13,14	14,88	14,75
c. broedeieren gld	-	-	-	21,26	21,84	26,29
Arbeidsinkomen per hen gld	5,24	5,98	9,-	4,27	3,19	7,77

BEREKENING VAN DE VERBRUIKERSPRIJS VAN
DE VERSCHILLENDE PLUIMVEEVOEDERS
(Prijspeil Januari 1955)

I Kuikenzaad (fijn)

32½ kg fijn gebroken maïs
30 " gepelde gebroken gerst
27½ " gepelde gesneden haver
10 " gebroken tarwe

Maïs (Kippen)

per 100 kg f. 31,15
Aanvoervracht " 0,75

---

f. 31,90

1% grondstoffenverlies: $\frac{100}{99} \times f. 31,90 = f. 32,22$
Breekkosten " 1,25

---

f. 33,47

Over: 80 kg gebroken maïs,
1 kg afval

19 kg maïsmeel: $\frac{19}{100} \times (f. 30,20 + f. 1,25) = f. 5,98$

100 kg fijn gebroken maïs kosten:

$\frac{100}{80} \times (f. 33,47 - f. 5,98) = f. 34,36$

Gerst (Nrd. Afrikaanse)

per 100 kg f. 27,45
Aanvoervracht " 0,75

---

f. 28,20

1% grondstoffenverlies: $\frac{100}{99} \times f. 28,20 = f. 28,48$
Pel- en breekkosten " 2,10

---

f. 30,58

Over: 78 kg gepelde gebroken gerst

5 kg gerstemeel $\frac{5}{100} \times (f. 27,35 + f. 1,55) = f. 1,45$

16 kg doppen = 16 x f. 0,07 = " 1,12

1 kg afval

Waarde uitval f. 2,57

100 kg gepelde gebroken gerst kosten $\frac{100}{78} \times (f. 30,58 - f. 2,57) = f. 35,91$

<u>Haver</u> (Nrd Afrikaanse en Nrd. Amerikaanse)	per 100 kg f. 28,30
	aanvoervracht " 0,75
	<u>f. 29,05</u>

1% grondstoffenverlies: $\frac{100}{99} \times f. 29,05 = f. 29,34$

Kosten 100 kg gepunte haver	$\frac{105}{100} \times f. 29,34 = f. 30,81$
Pelkosten	" 1,50
	<u>f. 32,31</u>

Over: 69 kg gepelde haver
 2 kg afval
 29 kg doppen = $29 \times f. 0,05 = f. 1,45$

100 kg gepelde haver kosten	$\frac{100}{69} \times (f. 32,31 - f. 1,45) = f. 44,72$
	Snijkosten " 1,25
	<u>f. 45,97</u>

Over: 91 kg gepelde gesneden haver

9 kg havermeel = $\frac{9}{100} \times (f. 28,30 + f. 2,-) = f. 2,73$

100 kg gepelde gesneden haver kosten $\frac{100}{91} \times (f. 45,97 - f. 2,73) = \underline{f. 47,52}$

<u>Tarwe</u> (inlandse voertarwe)	per 100 kg f. 26,55
	Aanvoervracht " 0,75
	<u>f. 27,30</u>

3% grondstoffenverlies $\frac{100}{97} \times f. 27,30 = f. 28,14$
 Brekkosten " 1,25
f. 29,39

Over: 70 kg gebroken tarwe
 2 kg afval

28 kg tarwemeel = $\frac{28}{100} \times (f. 26,55 + f. 1,55) = f. 7,87$

100 kg gebroken tarwe kosten $\frac{100}{70} \times (f. 29,39 - f. 7,87) = \underline{f. 30,74}$

32½ kg fijn gebroken maïs à f. 34,36 =	f. 11,17
30 kg gepelde gebroken gerst à f. 35,91 =	" 10,77
27½ kg gepelde gesneden haver à f. 47,52 =	" 13,07
10 kg gebroken tarwe à f. 30,74 =	" 3,07
	<u>f. 38,08</u>

Mengen	f. 0,40	f. 38,08
Labels enz.	" 0,20	
Afvoervracht	" 0,40	" 1,--
		<hr/> f. 39,08

Verbruikersprijs 1,065 x f. 39,08 = f. 41,62

Afgerond f. 41,60.

II Kuikenzaad (grof)

32 $\frac{1}{2}$ kg gebroken maïs
27 $\frac{1}{2}$ kg gepelde gebroken gerst
30 kg gepunte haver
10 kg gebroken tarwe

Maïs

Gerst zie berekening onder I (Kuikenzaad fijn)

Tarwe

Haver:(inlandse) per 100 kg, 60/61 kg/hl f. 30,15

Hierin zijn alle gemaakte kosten en de opbrengsten van het uitval begrepen. De prijs per 100 kg gepunte haver 60/61 kg/hl is franco fabriek f. 30,15 + f. 0,75 = f. 30,90

32 $\frac{1}{2}$ kg gebroken maïs à	f. 34,36 = f. 11,17
27 $\frac{1}{2}$ kg gepelde gebr. gerst à	" 35,91 = " 9,88
30 kg gepunte haver à	" 30,90 = " 9,27
10 kg gebroken tarwe à	" 30,74 = " 3,07
	<hr/> f. 33,39

Mengen f. 0,40

Labels enz. " 0,20

Afvoervracht " 0,40

" 1,--

---

f. 34,39

Verbruikersprijs 1,065 x f. 34,39 = f. 36,63

Afgerond f. 36,65

III. KUIKENVOEDERS

Grondstoffen	Prijs van de grondstof incl. maalloon en aanvoervracht	Opfokvoer I		Opfokvoer II		Overgangvoer	
		Samenstelling	Kosten	Samenstelling	Kosten	Samenstelling	Kosten
Maïs	f. 31,45	11,5	f. 3,62	13,0	f. 4,09	23,0	f. 7,23
Gerst	f. 28,90	6,2	f. 1,79	9,2	f. 2,66	5,35	f. 1,55
Haver	f. 30,30	17,5	f. 5,30	17,5	f. 5,30	20,0	f. 6,06
Milocorn	f. 28,65	-	-	-	-	5,0	f. 1,43
Rogge	f. 25,85	-	-	-	-	5,0	f. 1,29
Tarwe	f. 28,10	-	-	-	-	5,0	f. 1,41
Rijst	f. 27,30	5,0	f. 1,37	5,0	f. 1,37	5,0	f. 1,37
Soyaschroot	f. 41,90	8,5	f. 3,56	6,0	f. 2,51	2,5	f. 1,05
Zonnebloempitkoek	f. 48,55	2,5	f. 1,21	2,5	f. 1,21	2,5	f. 1,21
Grondnotenkoek	f. 47,95	2,5	f. 1,20	2,5	f. 1,20	-	-
Grintzemelen	f. 27,20	12,5	f. 3,40	12,5	f. 3,40	10,0	f. 2,72
Rijstveermeel	f. 25,65	5,0	f. 1,28	5,0	f. 1,28	5,0	f. 1,28
Haringmeel 70%	f. 77,05	13,0	f. 10,02	10,0	f. 7,71	3,0	f. 2,31
Diermeel 60%	f. 62,55	-	-	-	-	2,0	f. 1,25
Rode wortelmeel	f. 102,75	1,5	f. 1,54	1,5	f. 1,54	-	-
Weipoeder	f. 45,35	5,0	f. 2,27	5,0	f. 2,27	-	-
Vitaminen B prep.	f. 54,95	5,0	f. 2,75	5,0	f. 2,75	2,0	f. 1,10
Vitaminen AD3 prep.	f. 234,30	0,3	f. 0,70	0,3	f. 0,70	0,15	f. 0,35
Mineralen kippen	f. 12,10	-	-	-	-	4,0	f. 0,48
Mineralen kuikens	f. 13,50	4,0	f. 0,54	4,0	f. 0,54	-	-
Ontlijmbeendermeel	f. 15,65	-	-	1,0	f. 0,16	0,5	f. 0,08
Totaal per 100 kg Mengkost	f. 0,40	100,0	f. 40,55	100,0	f. 38,69	100,0	f. 32,17
			f. 0,40		f. 0,40		f. 0,40
			f. 40,95		f. 39,09		f. 32,57
Grondstoffenverlies	1%	$\frac{100}{98,5} \times f. 40,95 =$	f. 41,57	$\frac{100}{98,5} \times f. 39,09 =$	f. 39,69	$\frac{100}{98,5} \times f. 32,57 =$	f. 33,07
Papieren zakken		f. 0,90		f. 0,90			
Labels, enz.		f. 0,25		f. 0,25		f. 0,25	
Afvoervracht		f. 0,40		f. 0,40		f. 0,40	
			f. 1,55		f. 1,55		f. 0,65
			f. 43,12		f. 41,24		f. 33,72
Verbruikersprijs incl. O.B.		$\frac{100}{99,25} \times (43,12 \times 1,065) =$	f. 46,27	$\frac{100}{99,25} \times (41,24 \times 1,065) =$	f. 44,25	$\frac{100}{99,25} \times (33,72 \times 1,065) =$	f. 36,18
Afgerond			f. 46,25		f. 44,25		f. 36,20

IV Gemengd graan

37,5 kg kipponmaïs
30,0 kg kippengerst
32,5 kg haver

Maïs per 100 kg f. 31,15
Aanvoervracht " 0,75
f. 31,90

1% grondstoffenverlies: $\frac{100}{99} \times f. 31,90 = f. 32,22$
1% schoningsverlies, afvalwaarde f. 22,- per 100 kg.
Kosten 100 kg maïs:

$\frac{100}{99} \times (f. 32,22 - f. 0,22) = f. 32,32$

Gerst (inlandse zomergerst) per 100 kg f. 30,45
Aanvoervracht " 0,75
f. 31,20

1% grondstoffenverlies $\frac{100}{99} \times f. 31,20 = f. 31,52$
2% schoningsverlies, afvalwaarde f. 22,- per 100 kg
Kosten 100 kg gerst $\frac{100}{98} \times (f. 31,52 - f. 0,44) = f. 31,71$

Haver (inlandse) gepunt 55/56 kg/hl blanke kwaliteit per 100 kg f. 29,15
Aanvoervracht" 0,75
f. 29,90

1% grondstoffenverlies $\frac{100}{99} \times f. 29,90 = f. 30,20$

37,5 kg maïs à f. 32,32 = f. 12,12
30,0 kg gerst à " 31,71 = " 9,51
32,5 kg haver à " 30,20 = " 9,82
f. 31,45

Mengen f. 0,40
Labels enz. " 0,20
Afvoervracht " 0,40 f. 1,--
f. 32,45

Verbruikersprijs f. 32,45 x 1.065 = f. 34,56
Afgerond f. 34,55

V KIPPENVOEDERS

Grondstoffen	Prijs van de grondstof incl. maalloon en afvoervracht	O c h t e n d v o e r		F o k t o o m v o e r	
		Samenstelling	Kosten	Samenstelling	Kosten
Maïs	f. 31,45	13,5	f. 4,25	13,5	f. 4,25
Gerst	f. 28,90	11,4	f. 3,29	8,67	f. 2,51
Haver	f. 30,30	20,0	f. 6,06	18,0	f. 5,45
Rogge	f. 25,85	5,0	f. 1,29	-	-
Rijst	f. 27,30	-	-	5,0	f. 1,37
Soyaschroot	f. 41,90	6,5	f. 2,72	3,5	f. 1,47
Zonnebloempitkoek	f. 48,55	2,5	f. 1,21	2,5	f. 1,21
Maïsglutenvoermeel	f. 35,90	5,0	f. 1,80	-	-
Grintzemelen	f. 27,20	12,5	f. 3,40	15,5	f. 4,22
Rijstevoermeel	f. 25,65	10,0	f. 2,57	10,0	f. 2,57
Vismeeel 60%	f. 66,15	6,5	f. 4,30	-	-
Diermeel 60%	f. 62,55	3,0	f. 1,88	3,0	f. 1,88
Weipoeder	f. 45,35	-	-	5,0	f. 2,27
Vitamine B prep.	f. 54,95	-	-	4,0	f. 2,20
Vitamine AD3 prep.	f. 234,30	0,1	f. 0,23	0,33	f. 0,77
Mineralen kippen	f. 12,10	4,0	f. 0,48	4,0	f. 0,48
Haringmeel 70%	f. 77,05	-	-	7,0	f. 5,39
Totaal per 100 kg		100,0	f. 33,48	100,0	f. 36,04
Mengkosten	f. 0,40		f. 0,40		f. 0,40
			f. 33,88		f. 36,44
Grondstoffenverlies	1½%	$\frac{100}{98,5} \times 33,88 =$	f. 34,40	$\frac{100}{98,5} \times 36,44 =$	f. 36,99
Labels, enz.			f. 0,25		f. 0,25
Afvoervracht			f. 0,40		f. 0,40
Verbruikersprijs incl. O.B.	O.B. 3/4%	$\frac{100}{99,25} \times (35,05 \times 1,065) =$	f. 37,61	$\frac{100}{99,25} \times (37,64 \times 1,065) =$	f. 40,39
Afgerond			f. 37,60		f. 40,40

Publikatie toegestaan
mits met duidelijke bronvermelding

Aanvulling op rapport No

217

PRODUKTIEKOSTEN VAN CONSUMPTIE-EIEREN EN BROEDEIEREN

(Prijspeil oktober 1955)

1. Algemeen

De produktiekosten van consumptie-eieren en van de extra kosten van broedeieren in deze aanvulling zijn gebaseerd op de hoeveelheden kosten en opbrengsten volgens rapport No. 217. In de berekeningen is het laatst bekende prijspeil aangehouden, namelijk het prijspeil in oktober 1955.

Het uitgangspunt voor de berekeningen is een pluimveestapel van gemiddeld 100 hennen per jaar. Zoals in rapport No. 217 is aangegeven, is bij de bepaling van de hoeveelheden kosten en opbrengsten uitgegaan van de opbouw van de pluimveestapel naar rassen en kruisingen op de onderzochte bedrijven, waarvan de resultaten zijn gebruikt voor de opstelling van de berekeningen.

2. Produktiekosten bij het huidige prijspeil

De resultaten van de berekeningen zijn vermeld in de staten A en B. De toelichting op het aangehouden prijspeil is gegeven in bijlage I.

De berekende kostprijzen bij het huidige prijspeil zijn onderstaand gegeven. Ter vergelijking zijn tevens de kostprijzen vermeld bij het prijspeil in het voorjaar 1955 volgens rapport No. 217.

	Prijspeil			
	Voorjaar 1955 (rapport No 217)		Oktober 1955	
<u>Consumptie-eieren</u>				
Kostprijs per ei (incl. arbeidsbeloning)	14,1 ct		13,2 ct	
Kostprijs per ei (excl. arbeidsbeloning)	10,7 ct		9,8 ct	
Extra kosten per broedei bij	I	II	I	II
25 afgeleverde broedeieren per hen	16,8 ct	27,2 ct	15,2 ct	24,9 ct
30 " " " "	14,0 ct	22,7 ct	12,7 ct	20,8 ct
35 " " " "	12,0 ct	19,4 ct	10,9 ct	17,8 ct
40 " " " "	10,5 ct	17,0 ct	9,5 ct	15,6 ct
45 " " " "	9,3 ct	15,1 ct	8,5 ct	13,8 ct

I = onbeperkte verlichtingsduur

II = beperkte verlichtingsduur

Voor een volledige compensatie van de extra kosten per broedei dient de opbrengstprijs der broedeieren met de gegeven extra kosten per broedei boven de in dezelfde periode geldende prijs der consumptie-eieren te liggen.

De daling van de kosten ten opzichte van de berekeningen in rapport No. 217 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de daling van de voederprijzen.

3. Gemiddelde resultaten in de afgelopen jaren

Ter oriëntatie zijn in staat C de resultaten vermeld over de jaren 1950/51 t/m 1953/54. Deze uitkomsten zijn de gemiddelde resultaten volgens de bedrijfsboekhoudingen van een aantal bedrijven.

Samengevat kan navolgend overzicht van deze gemiddelde uitkomsten worden gegeven

KOSTEN EN OPBRENGSTEN

		Gewone bedrijven				Vermeerderingsbedrijven			
		1950/ 51	1951/ 52	1952/ 53	1953/ 54	1950/ 51	1951/ 52	1952/ 53	1953/ 54
Eiproduktie per hen	st.	185	192	200	205	170	167	172	182
Hiervan verkocht als broedei	st.	-	-	-	-	31	31	40	48
Netto-kosten per ei (zonder arbeid)	ct.	10,1	11,7	10,5	9,6	12,1	14,3	12,9	11,6
Gemiddelde opbrengst-prijs p. 100 eieren	gld	12,95	14,77	14,96	12,78	14,62	16,17	17,43	15,68
Arbeidsinkomen per hen	gld	5,24	5,98	9,-	6,45	4,27	3,19	7,77	7,44

Ter toelichting op de gemiddelde resultaten, vermeld in staat C, wordt het volgende opgemerkt.

a. De jonge hennen zijn op de leeftijd van $5\frac{1}{2}$ mnd tot de leghennen gerekend. Dit betekent, dat het gemiddeld aantal hennen toeneemt naarmate de kuikens vroeger worden aangekocht. Over de jaren 1952/53 en 1953/54 bedroeg het aantal aan de leg gekomen jonge hennen in % van de gemiddelde bezetting voor gewone bedrijven respectievelijk 7% en 9% en voor vermeerderingsbedrijven in beide jaren 10%.

b. Het boekjaar loopt van oktober tot oktober, zodat wanneer de kuikens vroeger in het jaar worden aangekocht deze dieren per 1 oktober reeds ouder zijn dan $5\frac{1}{2}$ maand. De eiproduktie per gemiddeld aanwezige hen, vermeld in staat C, zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met de aangehouden normale produktie voor 1e legs- en oudere hennen. Ter vergelijking is op de bedrijven eveneens de gemiddelde produktie per gemiddeld aanwezige oudere hen berekend (zonder de produktie van de in de loop van het boekjaar aan de leg gekomen hennen). Deze gemiddelde produktie bedraagt voor de gewone bedrijven in 1952/53 - 195 eieren en voor 1953/54 - 196 eieren. Op de

vermeerderingsbedrijven bedraagt deze gemiddelde produktie in 1952/53 - 167 eieren en voor 1953/54 - 176 eieren.

De stijging van de gemiddelde produktie op de vermeerderingsbedrijven kan voornamelijk worden verklaard uit een hoger percentage 1e legs-hennen. Voor 1952/53 bedraagt het gemiddeld aantal 1e legs-hennen in procenten van het totaal aantal hennen 56% en voor 1953/54 is dit aantal 1e legs-hennen 66%. Een stijging dus van 10%. Bij de berekening van de produktiekosten van broedsieren in rapport No. 217 is er van uitgegaan, dat de gemiddelde bezetting van oudere hennen op de gewone bedrijven nog voldoet aan de gestelde eisen voor vermeerderingsbedrijven, zodat met het lage percentage 1e legs-hennen op de vermeerderingsbedrijven in 1952/53 geen rekening is gehouden.

c. De arbeidskosten zijn niet in de kosten opgenomen. Als maatstaf voor vergelijking van de resultaten van de pluimveehouderij kan het bedrag voor het arbeidsinkomen per hen worden gebruikt. Dit bedrag geeft de beloning voor de aan de pluimveehouderij bestede arbeid.

De gemiddelde uitkomsten over het boekjaar 1953/54 hebben geen aanleiding gegeven de normale hoeveelheden kosten en opbrengsten, zoals deze in rapport No. 217 zijn bepaald op basis van de uitkomsten van het boekjaar 1952/53, op onderdelen te wijzigen.

De berekeningen zijn opgesteld op de afdeling Bedrijfs-economisch Onderzoek Landbouw door J. Hoornweg en G.J.H. Walvoort.

's-Gravenhage, 8 November 1955

De Directeur,
J. Haring
(Dr. J. Haring)

OVERZICHT VAN DE KOSTEN PER 100 HENNEN EN DE KOSTPRIJS PER EI
(Prijspeil oktober 1955)

	Gld
1. Arbeidskosten	523,-
2. Beloning voor bedrijfsleiding	117,-
3. Voederkosten	1822,-
4. Aankoop kuikens	97,-
5. Kosten hokken e.a.	97,-
6. Rente pluimvee	30,-
7. Veeartskosten	5,-
8. Strooisel	24,-
9. Electriciteit, brandstof e.a.	22,-
10. Kosten klein gereedschap	8,-
11. Pacht	16,-
12. Overige kosten	7,-
	<hr/>
Bruto-kosten per 100 hennen	2768,-
Aftrekposten:	
13. Omzet en aanwas	249,-
14. Waarde mest	15,-
	<hr/>
Netto-kosten per 100 hennen	2504,-
15. Eiproduktie per hen	190 st.
16. Kostprijs per ei (met inbegrip van arbeidsbeloning)	13,2 ct.
17. Kostprijs per ei (zonder arbeidsbeloning)	9,8 ct.
18. Winst per 100 hennen:	
a. bij gemiddelde jaarprijs van 13 ct.	*/. f. 34,-
b. bij gemiddelde jaarprijs van 14 ct.	f. 156,-
19. Arbeidsinkomen per 100 hennen:	
a. bij gemiddelde jaarprijs van 13 ct.	f. 606,-
b. bij gemiddelde jaarprijs van 14 ct.	f. 796,-

*/. = verlies

OVERZICHT VAN DE EXTRA KOSTEN VAN DE BROEDELPRODUKTIE PER 100 HENNEN
TEN OPZICHTE VAN DE PRODUKTIEKOSTEN VAN CONSUMPTIE-EIEREN
(Prijspeil oktober 1955)

Omschrijving	Kosten op gewone bedrijven	Extra kosten op vermeerderings- bedrijven		Omschrijving van extra kosten
		onbepaalde verlichtingsduur	bepaalde verlichtingsduur	
	gld	gld	gld	
1.Arbeidskosten	523,-	23,01	23,01	Verhoging met 4,4%
2.Beloning voor bedrijfsleiding	117,-	18,72	18,72	
3.Voederkosten	1822,-	98,21 14,38	98,21 14,38	Voederkosten hanen Vervanging ochtendvoer door foktoomvoer
4.Aankoop kuikens	97,-	46,- 47,-	46,- 47,-	Prijsverschil kuikens Jonge hanen
5.Kosten hokken e.a.	97,-	4,27	4,27	Verhoging met 4,4%
6.Rente pluimvee	30,-	1,49 2,12	1,49 2,12	Extra rente hennen Rente hanen
7.Veeartskosten	5,-	0,22	0,22	Verhoging met 4,4%
8.Strooisel	24,-	1,06	1,06	Idem
9.Electriciteit, brandstof e.a.	22,-	0,97	3,-	
10.Klein gereedschap	8,-	0,35	0,35	Idem
11.Pacht	16,-	0,70	0,70	
12.Diverse kosten	7,-	1,44	1,44	Vleugelmerken hanen e.a.
Bruto-kosten	2768,-	259,94	255,97	
Aftrekposten:				
13.Omzet en aanwas	249,-	28,98	28,98	Opbrengst slachthanen
14.Waarde mest	15,-	0,66	0,66	Verhoging met 4,4%
Netto-kosten	2504,-	230,30	226,33	
15.Opbrengstderiving door produktieverlaging		150,70	342,50	
16.Opbrengstderiving door produktieverschuiving		-	54,25	
Totaal extra kosten van de broedeiproduktie		381,-	623,08	
17.Extra kosten per broedei bij:				Ter compensatie van de extra kosten per broedei
25 afgeleverde broedeieren per hen		15,2 ct	24,9 ct	ei dien. de opbrengst- prijs der broedeieren
30 " " " "		12,7 ct	20,8 ct	met de gegeven extra kosten per broedei boven
35 " " " "		10,9 ct	17,8 ct	de in dezelfde periode
40 " " " "		9,5 ct	15,6 ct	geldende prijs der con- sumptie-eieren te liggen
45 " " " "		8,5 ct	13,8 ct	

OVERZICHT VAN KOSTEN EN OPBRENGSTEN PER HEN

(Gemiddelde uitkomsten van bedrijven over de boekjaren 1950/51 t/m 1953/54)

Gewone bedrijven				
	1950/51	1951/52	1952/53	1953/54
Aantal bedrijven	129	116	110	110
Aantal hennen per bedrijf	227	231	244	276
	gld	gld	gld	gld
Voederkosten	18,50	22,50	22,17	20,53
Aankoop kuikens	1,02	1,35	1,61	1,80
Kosten hokken en inventaris	1,01	1,18	1,11	1,14
Overige kosten	0,94	1,05	1,04	1,08
Bruto-kosten per hen	21,47	26,08	25,93	24,55
Aftrekposten: Omzet en aanwas	2,63	3,55	4,83	4,64
Waarde mest	0,12	0,16	0,19	0,17
Netto-kosten per hen	18,72	22,37	20,91	19,74
Eiproduktie per hen	st. 185	192	200	205
Netto-kosten per ei (zonder arbeidskosten)	ct. 10,1	11,7	10,5	9,6
Opbrengstprijis per 100 eieren	gld 12,95	14,77	14,96	12,78
Arbeidsinkomen per hen	gld 5,24	5,98	9,-	6,45
Vermeerderingsbedrijven				
	1950/51	1951/52	1952/53	1953/54
Aantal bedrijven	64	55	51	58
Aantal hennen per bedrijf	285	320	325	332
	gld	gld	gld	gld
Voederkosten	19,63	22,84	23,37	21,34
Aankoop kuikens en hanen	1,81	1,75	2,46	2,21
Kosten hokken en inventaris	1,21	1,28	1,17	1,20
Overige kosten	1,08	1,16	1,23	1,17
Bruto-kosten per hen	23,73	27,03	28,23	25,92
Aftrekposten: Omzet en aanwas	3,03	3,05	5,85	4,66
Waarde mest	0,12	0,16	0,17	0,16
Netto-kosten per hen	20,58	23,82	22,21	21,10
Eiproduktie per hen	st. 170	167	172	182
Hiervan verkocht als broedei	st. 31	31	40	48
Netto-kosten per ei (zonder arbeidskosten)	ct. 12,1	14,3	12,9	11,6
Opbrengstprijis per 100 eieren:				
Gemiddeld	gld 14,62	16,17	17,43	15,61
Consumptie-eieren	gld 13,14	14,88	14,75	12,50
Broedeieren	gld 21,26	21,84	26,29	24,40
Arbeidsinkomen per hen	gld 4,27	3,19	7,77	7,40

TOELICHTING OP DE PRODUKTIEKOSTEN

1. Consumptie-eieren

a. Arbeidskosten

De kosten per uur zijn berekend met behulp van de gemiddelde loonkosten per uur voor het gemengde bedrijf op de zandgronden. Deze loonkosten per uur zijn ongewijzigd uit het rapport No. 232 (kostprijs van melk op gemengde zandbedrijven, november 1955 - november 1956) aangehouden. De loonkosten zijn gebaseerd op de beloning van een vaste arbeider-veeverzorger.

De gemiddelde loonkosten per uur bedragen f. 1,41.

De totale arbeidskosten bedragen 371 uur à f. 1,41 = f. 523,- per 100 hennen.

b. Beloning voor bedrijfsleiding

Deze bedragen zijn ongewijzigd uit de voorgaande berekening volgens rapport No. 217 aangehouden. Dit op grond van het feit, dat het basis-uurloon volgens de C.A.O. in de afgelopen periode niet is gewijzigd.

c. Voederkosten

Met behulp van de theoretische verbruikersprijzen van de verschillende voedermiddelen bij het thans geldende prijspeil zijn de totale voederkosten als volgt berekend.

VOEDERKOSTEN KUIKENS IN DE OPFOKPERIODE PER 100 HENNEN

Periode	Aantal kuikens	Krachtvoer in kg per dier	Krachtvoer kg/totaal	Prijs p. 100 kg	Totale kosten
1 t/m 6 weken	89	0,5 kg opfokvoer I	44,5kg	f.40,15	f.17,87
	89	0,5 kg kuikenzaad I	44,5kg	" 39,85	" 17,73
7 t/m 13 weken	86	1,35kg opfokvoer II	116,1kg	" 38,35	" 44,52
	86	1,35kg kuikenzaad II	116,1kg	" 32,05	" 37,21
14 t/m 24 weken	84	2,5 kg overgangsvvoer	210,0kg	" 31,60	" 66,36
	84	3,7 kg gem. graan	310,8kg	" 31,80	" 98,83
Totale voederkosten kuikens in de opfokperiode					f.282,52

VOEDERKOSTEN PER 100 LEGHENNEN

Voeder per dier	Totale voederkosten
23 kg ochtendvoer	2300 kg à f. 34,45 = f. 792,35
23 kg gemengd graan	2300 kg à f. 31,80 = f. 731,40
f. 0,11 grit	100 x f. 0,11 = f. 11,-
f. 0,05 groenvoeder	100 x f. 0,05 = f. 5,-
Voederkosten leghennen	f. 1539,75

De totale voederkosten bedragen f. 282,52 + f. 1539,75 = f. 1822,- per 100 dieren (afgerond).

d. Aankoop ééndagskuikens

Voor het op peil houden van de pluimveestapel dienen 92 kuikens per gemiddeld 100 hennen te worden aangekocht. Op basis van een prijs van f. 1,05 per gesext kuiken bedragen de totale kosten van aankoop kuikens 92 x f. 1,05 = f. 97,- per 100 dieren (afgerond).

e. Kosten hokken, enz.

De kosten van afschrijving en rente der hokken zijn berekend op basis van de huidige bouwkosten en bedragen met inbegrip van de kosten voor onderhoud, afrastering en kunstmoeder.

Afschrijving f. 1200,- in 25 jaar	= f. 48,-
Rente 2,4% van f. 1200,-	= " 29,-
Onderhoud hokken + afrastering	= " 17,-
Rente en afschrijving	= " 3,-
Totale kosten per 100 hennen	= f. 97,-

f. Rente pluimvee

De bepaling van de rente over het gemiddeld in de pluimveestapel geïnvesteerde kapitaal geschiedt op basis van de gemiddelde gebruikswaarde der dieren. Deze gebruikswaarde is niet gewijzigd, zodat de rentekosten volgens rapport No. 217 f. 30,- per 100 hennen zonder meer zijn aangehouden.

g. Overige kostenbestanddelen

De overige kosten, waaronder veeartskosten, strooisel, electriciteit, klein gereedschap, pacht en diverse kosten zijn ongewijzigd aangehouden, namelijk f. 82,- per 100 hennen.

h. Aftrekposten

Het bedrag voor omzet en aanwas pluimvee is op grond van het prijsverloop van slachtkippen in de jaren 1952 tot heden niet gewijzigd.

2. Extra kosten broedeieren

a. Voederkosten

De voederkosten van de hanen bedragen:

Opfokperiode: 27,6 kg overgangvoer à f. 31,60	= f. 8,72
40,8 kg gemengd graan à f. 31,80	= f. 12,97
Fokhanen (6,5 maand - 1 oktober-15 april)	
112,4 kg gemengd graan à f. 31,80	= f. 35,74
8,6 kg ochtendvoer à f. 34,45	= f. 2,96
103,7 kg foktoomvoer à f. 35,70	= f. 37,02
Groenvoerders	= f. 0,80
Voederkosten hanen	f. 98,21

Zowel voor beperkte als onbeperkte verlichtingsduur is gedurende 6 maanden het ochtendvoer vervangen door foktoomvoer. De extra kosten bedragen hiervoor

1150 kg à (f. 35,70 - f. 34,45) = f. 14,38 per 100 hennen.

b. Overige kostenbestanddelen

De kosten voor de aankoop van ééndagskuikens en hanen, de rentekosten over de extra investering in de pluimveestapel, de omzet en aanwas en de overige kosten zijn ongewijzigd uit rapport No. 217 aangehouden.

c. Opbrengstderving

Voor lagere produktie en produktieverschuiving zijn op basis van de gemiddelde eierprijs in de afgelopen drie jaren de volgende kosten berekend.

(1) Lagere produktie bij

onbeperkte verlichtingsduur 1100 eieren à 13,7 ct = f. 150,70
per 100 hennen

beperkte verlichtingsduur 2500 eieren à 13,7 ct = f. 342,50
per 100 hennen

(2) Produktieverschuiving bij

beperkte verlichtingsduur

2,4% van 16500 eieren à 13,7 ct = f. 54,25 per 100 hennen.

De gemiddelde eierprijs ten behoeve van bovenstaande kostenberekening is afgeleid uit de eierprijzen in de afgelopen drie jaren.

Uitkomsten bedrijfsboekhoudingen	1952/53	14,96 ct per ei
"	"	1953/54 12,78 ct per ei
Theoretische jaarprijs	1954/55	13,40 ct per ei
	Gemiddeld	13,7 ct per ei

De theoretische jaarprijs voor 1954/55 is berekend met behulp van de eierprijzen in juli 1955 (12,7 ct), augustus (14,6 ct) en september (15,7 ct) en de seizoenindexcijfers voor deze maanden volgens de berekeningen in rapport No. 217 (blz. 29).